

Республика Татарстан
Исполнительный комитет
Менделеевского
муниципального района

Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль
районы
башкарма комитеты

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

21.01.2022

г. Менделеевск

КАРАР

№ 24

«2022 - 2024 елларга Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль районында
физик культура һәм спортны үстерү»
район муниципаль программасын раслау турында

Менделеевск муниципаль районында физик культура һәм спорт өлкәсендә
дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру максатларында Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР ИТӘ:

1. «2022 - 2024 елларга Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районында физик культура һәм спортны үстерү» район муниципаль программасын кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга mendeleevsk.tatarstan.ru һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә социаль мәсьәләләр буенча урынбасары вазифаларын башкаручы А.Н. Сәфәралинга йөкләргә.

Житәкче:

Р.И. Беляев

КИЛЕШЕНГӘН:

Башкарма комитеты житәкчесенә
социаль мәсьәләләр буенча урынбасары
вазифаларын башкаручы
ФБП рәисе
Юридик бүлек житәкчесе

А.Н.Сәфәргалин
М.В. Григорьев
Е.С. Царева

Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль районы
Башкарма комитетының 2022 елның
21 гыйнвардагы 24 номерлы карарына
кушымта

«2022 - 2024 елларга Татарстан Республикасы
Менделеевск муниципаль районында
физик культура һәм спортны үстерү»
район муниципаль программасы

Менделеевск ш. 2022 ел

Программаның паспорты

Программаның исеме	«2022 - 2024 елларга Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районында физик культура һәм спортны үстерү» район муниципаль программасы (алга таба –Программа)
Программаны төп эшләүче	Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны үтәүче	Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитеты «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» муниципаль казна уреждениесе «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» муниципаль казна уреждениесе «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният идарәсе» муниципаль казна уреждениесе Менделеевск муниципаль районының социаль яклау идарәсе
Программаның максаты	1. Физик культура һәм спорт өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру. 2. Физик культура һәм спорт белән шөгыйльләндүдә халыкның агымдагы ихтыяжларын канәгәтләндерү һәм яңаларын формалаштыру. 3. Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру. 4. Менделеевск муниципаль районының барлык халкы белән сәламәт яшәү рәвеше алып бару өчен шартлар тудыру.
Программаның бурычлары	1. Халыкта физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә, сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләренә тотрыклы кызыксыну формалаштыру; 2. Спортчыларны әзерләүнең нәтижәле системасын булдыру, шөһәрнең спорт корылмаларының матди-техник базасын ныгыту һәм үстерү; 3. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының резерв спорт командалары һәм югары класслы спортчыларын әзерләү өчен оптималь шартлар тудыру; 4. Халыкның төрле категорияләрен һәм төркемнәрен физик тәрбияләү системасын модернизацияләү; 5. Менделеевск районында яшәүчеләр өчен кулай булган физик культура һәм спорт өлкәсе инфраструктурасын булдыру һәм үстерү;

	<p>6. Балалар һәм яшьләр өчен спортның төрле төрләре буенча укыту-спорт чаралары уздыру өчен шартлар булдыру;</p> <p>7. Халыкнын яшәу урыны буенча спорт-савыктыру чараларын оештыру һәм уздыру өчен шартлар булдыру;</p> <p>8. Гомум шәһәр спорт-массакуләм чараларын оештыру һәм уздыру өчен шартлар булдыру;</p> <p>9. Шәһәр халкының төрле категорияләре өчен массакуләм спорт-савыктыру чараларын оештыру һәм уздыру өчен шартлар тәэмин итү;</p> <p>10.Физик культура һәм спортны сәламәт яшәу рәвешенең мөһим өлеше буларак пропагандалауны камилләштерү;</p> <p>11.Яшьләр инфраструктурасының үсеше һәм тотрыклы эшләвен тәэмин итү;</p> <p>12.Физкультура-спорт эшчәнлеген оештыру-идарә итүне, кадрлар белән, фәнни-методик тәэмин итүне үстерү</p>
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2022 -2024 еллар
Программаны финанслау чыганакалары	<p>Жирле бюджет акчалары – 74 117,7 мең сум.</p> <p>Бюджеттан тыш акчалар – 4 210,00 мең сум.</p> <p>Республика акчалары– 1 548,88 мең сум.</p>
Программаны гамәлгә ашырудан көтелә торган ахыргы нәтижәләре	<p>Программаны тормышка ашыру нәтижәсендә 2024 ел ахырына түбәндәге нәтижәләр көтелә:</p> <p>Район халкының физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүчеләр санын 60,2 процентка житкерү;</p> <p>халыкка түләүле физкультура-спорт хезмәтләре күрсәтү күләмен арттыру һәм сыйфатын арттыру;</p> <p>гражданнарның авырулар санын киметү, хәрби хезмәткә чакырылуға кадәр һәм чакырылу яшендәге егетләренң физик эзерлеген яхшыртыру;</p> <p>бөтенроссия һәм халыкара ярышларда чыгыш ясаучы Татарстан Республикасы спортчылары санын арттыру;</p> <p>физик культура һәм спорт чаралары мөмкинлекләре чикләнгән кешеләрне физик тернәкләндерүнең һәм социаль адаптацияләүнең ролен күтәрү</p>

I бүлек. Мәсьәлэләрне хәл итүгә юнәлдерелгән Програма

Әлеге Програма «2021 – 2025 елларга Татарстан Республикасында физик культура һәм спортны үстерү» максатчан программасын, 2025 елга кадәр Россия Федерациясендә физик культура һәм спортны үстерү стратегиясе нигезләмәләрен исәпкә алып эшләнгән. Моннан тыш, программа 2030 елга кадәр район демографик үсешенә Комплекслы программасын гамәлгә ашыру буенча төп чараларның берсе булып тора.

Програма сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга, сәламәтлекне ныгытуга, физик активлыкны һәм халыкның барлык төркемнәренә эзәрлеген арттыруга, ял һәм сәламәт яшәү өчен шартлар тудыруга, спорт резервын эзәрләүгә һәм Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы спортчыларының республика, бөтенроссия һәм халыкара спорт ярышларында уңышлы чыгыш ясауларына юнәлдерелгән чараларны башкаруны күздә тотта.

Спорт инфраструктурасын үстерү һәм эзлекле камилләштерү өлкәсендә уңай үзгәрешләр күзәтелә. 2021 ел ахырына 115 спорт корылмасы эшли.

Менделеевск муниципаль районында физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүне арттыру буенча эш алып барыла.

Менделеевск муниципаль районында спортның 14 төре буенча 4 спорт учреждениесе эшли, анда 35 тренер житекчелегендә 1 352 бала шөгыйльләнә, шул исәптән 4 тренер авыл жирлекләрендә (Енабердино – волейбол, Иске Гришкин – волейбол, Турай – спорт көрәше, Монаш – жигел атлетика) эшли. Спорт мәктәпләрендә тәрбияләнүчеләр күп кенә халыкара, бөтенроссия һәм республика ярышларында катнашалар һәм жигү яулылар

Шул ук вакытта тармакның алга таба үсешенә түбәндәге мәсьәлэләр тоткарлык тудыра:

1. Менделеевск муниципаль районында яшәүчеләрне физик культура белән даими шөгыйльләнүгә жәлеп итү житеклек түгел.

Менделеевск муниципаль районында 3 яшьтән 69 яшькә кадәрге Менделеев муниципаль районында яшәүчеләрнең 53,1 проценты даими рәвештә физик культура белән шөгыйльләнә.

Шуңа бәйле рәвештә төп бурычларның берсе-төрле яшь төркемнәрендә һәм категорияләрендә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен иң югары дәрәжәдәге уңай шартлар тудыру.

2. Менделеевск муниципаль районы һәм Татарстан Республикасы спорт жыелма командалары өчен югары класслы спортчыларны һәм спорт резервын эзәрләү системасының камил булмавы югары казанышларга ирешүгә ярдәм итми.

3. Спортның өстенлекле төрләре, шул исәптән адаптив, житеклек финанс, медицина һәм фәнни тәэмин ителеше булмау Менделеев спортчыларын бөтенроссия һәм халыкара ярышларга максатчан эзәрләүне тулысынча тормышка ашырырга мөмкинлек бирми.

Физик культура һәм спорт үсешен тоткарлаучы факторлар булып түбәндәгеләр:

- мәгариф учреждениеләрендә, предприятиеләрдә һәм оешмаларда спорт клублары чөлтәрен үстерүнең житеклек дәрәжәдә булмавы;

- физик культураны һәм спортны, сәламәт яшәү рәвешен актив пропагандалау булмау;

- югары класслы спортчыларны һәм тренерларны матди кызыксындыруга нигезләнгән системаның гамәлгә ашырылмавы;

- яшәү урыннары буенча предприятиеләрдә, оешмаларда тренерлар-укытучыларның, спорт оештыручыларының саны житәрлек булмау.

Күрсәтелгән мәсьәләләргә максатчан программа ысулы белән комплекслы хәл итмичә, яшәү рәвешен үзгәртмичә, физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнү өчен шартлар тудырмыйча торып, халыкның сәламәтлеге һәм социаль демография белән бәйле тискәре вәзгыять тагын да катлаулана бара.

Максатчан программа ысулының түбәндәге төп өстенлекләрен аерып күрсәтергә мөмкин:

- проблеманы хәл итүгә комплекслы якин килү;

- Программаны үтәүчеләр һәм катнашучылар арасында вәкаләтләр һәм җаваплылык бүленеше;

- Программаны гамәлгә ашыру нәтижеләрен тиешенчә планлаштыру, тикшереп торы һәм мониторинглау.

Программа белән нәтижәсез идарә итү максатка ирешмәүгә һәм Программаның бурычларын үтәмәүгә китерергә мөмкин.

Финанс куркынычын чикләүнең махсус ысулы булып, ел дәвамында ирешелгән нәтижеләргә бәйле рәвештә программа чараларына һәм максатчан күрсәткечләргә ел саен төзәтмәләр керту тора.

Максатчан программа ысулын куллануның административ куркынычы Менделеевск муниципаль районы башкарма хакимияте органнары һәм оешмалары тарафыннан программа йөкләмәләрен тулы күләмдә кулланмаудан гыйбарәт, бу физик культура һәм спорт өлкәсен тигез үстермәүгә китерәчәк.

Әлеге куркынычларны чикләү алымнары булып:

- Программаны финанслау барышы турындагы мәгълүматны кабул ителгән йөкләмәләргә үтәүне стимуллаштыручы механизм буларак даими һәм ачык бастырып чыгару;

- Программа чараларына үз вакытында корректировка;

- Программа чараларын үтәүне нәтижәле контрольдә тоту һәм Программаны гамәлгә ашыруга агымдагы идарә механизмын камилләштерү тора

II бүлек. Программаның төп максаты һәм бурычлары

Программаның төп максаты:

- Массакүләм физик культураны һәм спортны үстерү, халыкның сәламәтлеген ныгыту, Менделеевск муниципаль районының спорт имиджын алга җибәрү.

Күрсәтелгән максаларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны үтәү кирәк

1. Халыкта физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә, сәламәт яшәү рәвешенә күнекмәләренә кызыксыну уяту;

2. Менделеевск муниципаль районында яшәүчеләр өчен кулай булган физик культура һәм спорт өлкәсендәге инфраструктураны булдыру һәм үстерү;

3. Халыкның төрле категорияләрен һәм төркемнәрен физик тәрбияләү системасын модернизацияләү;

4 Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының резерв спорт командалары һәм югары класслы спортчыларын әзерләү өчен оптималь шартлар тудыру;

5. Физик культураны һәм спортны сәламәт яшәү рәвешенә мөһим өлеш буларак пропагандалауны камилләштерү;

6. Физкультура-спорт эшчәнлеген оештыру-идарә итүне, кадрлар белән, фәнни-методик тәмин итүне үстерү.

III бүлек. Программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Программа чараларын гамәлгә ашыру өчен жирле бюджет акчаларын, бюджеттан тыш акчаларны файдалану күздә тотыла.

«Физик культура һәм спорт» тармагы буенча

2022 ел – 74 117,7 мең сум, шуның 500,0 мең сумы чаралар үткәргә

Бюджеттан тыш «Нептун» СК МБУ- 1 500,0 мең сум, «Айсберг» СМ МБУ - 2 000,0 мең сум, «Батыр» СМ МБУ - 650,0 мең сум, «Фаворит» ат спорт мәктәбе - 60,0 мең сум.

IV бүлек. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

“Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ Программада катнашучыларның эшчәнлеген гамәлгә ашыру һәм координацияләү өчен җаваплы башкарма хакимият органы булып тора. Ул тармак учреждениеләре, предприятиеләр җитәкчеләре һәм башка оешмалар белән берлектә:

- программа чаралары исемлеген, аларны гамәлгә ашыруга чыгымнарны, шулай ук Программаны гамәлгә ашыру механизмын төгәлләштерү буенча билгеләнгән тәртиптә тәкъдимнәр әзерли;

- максатчан индикаторлар исемлеген һәм аларның квартал буенча бүленеше ачыклай.

V бүлек. Программаның икътисадый, социаль һәм экологик нәтижеләгән бәяләү

1. Программаны гамәлгә ашыруның социаль нәтижәсе:

- спорт инфраструктурасын тотрыклы үстерү һәм аның нәтижеләгән арттыру;

- халыкта, бигрәк тә балаларда, яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә, физик культура һәм спорт белән даими шөгыльләнүгә кызыксыну һәм ихтыяж булдыру, сәламәт яшәү рәвешен кертү, физик культура, спорт һәм сәламәт яшәү рәвеше өлкәсендә белемлелек дәрәжәсен күтәрү күнекмәләрен формалаштыру;

- граждандарның социаль хәленә бәйһез рәвештә физик культура һәм спорт белән шөгһльләһү өчен тигез шартлар тудыру;

- физик культура һәм спорт ярдәмендә яшьләр арасында наркоманияне, алкогольизмны, тәмәке тартуны һәм хоқук бозуларны профилактикалауның нәтижәле системасын булдыру;

- республика спортчыларының Россия, халыкара ярышларда һәм олимпия уеннарында юғары нәтижәләргә ирешү өчен нәтижәле система һәм шартлар тудыру;

- милли төрләрен дә кертеп, төрле спорт төрләрен популярлаштыру һәм үстерү;

- олимпия спорт төрләрен үстерү һәм Россия жыелма командаларына спорт резервын әзерләү;

- спортның төп төрләрен үстерү һәм физик культура, физик мөмкинлекләре чикләһгән кешеләр спорты белән шөгһльләһү өчен шартлар тудыру.

2. «Программаның максатчан күрсәткелләре»

№ п/п	Максатчан күрсәткелләре исеме	Үлчәү берәмлеге	2021	2022	2023	2024
1	Системалы рәвештә спорт белән шөгһльләһүче халыкның чагыштырма саны	%	53,1	55,5	58,2	60,2
2	Үткәһелгән спорт чаралары саны	Ед.	416	446	476	506
3	Алган медальләре саны	Ед.	246	261	276	291
4	Спорт төзелмәләре саны	Ед.	115	115	117	119

VI бүлек. Программалы чаралар исемлеге

№ п/п	Чаралар	Башкаручылар	Үтәү вакыты	Финанслау чыганагы	Финанслау күләме (мең сум)		
					6	7	8
1	2	3	4	5	2022 ел	2023 ел	2024 ел
1. 1. Физкультура-массакуләм эшне үстерү, халыкның хәрәкәт активлыгын арттыру							
1.1	Физкультура – сәламәтләндрерү һәм спорт чаралары комплекслы планы эшләрү: -тору урыны буенча -эш һәм уку урыны буенча -авыл жирендә яшәүчеләр белән - инвалидлар белән эшлэгәндә -жәмәгать оешмалары һәм төрле юнәлештәге клублар белән - спорт ветераннары белән	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» муниципаль казна учреждениесе	2022-2024	-	-	-	-
1.2	Яшәү урыны буенча төрле яшьтәге халык катнашында физкультура-савыктыру һәм спорт-массакуләм чаралар үткәрү	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» муниципаль казна учреждениесе	2022-2024	Жирле бюджет	90,0	90,0	90,0
1.3	Мөмкинлекләре чикләнгән	«МҮРХ» дәүләт	2022-2024	Жирле	25,0	25,0	25,0

	кешелэр арасында спорт эшен оештыру, адаптив физик культура һәм спортны үстерү өчен шартлар тудыру, өлкән яшьтәге кешеләрне сәламәтләндерү физкультурасына жәлеп итү	автоном сәламәтлек саклау учреждениесе «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» муниципаль казна учреждениесе Социаль яклау бүлеге		бюджет			
1.4	Халык өчен физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә шартлар тудыру	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» муниципаль казна учреждениесе «Мәгариф идарәсе» муниципаль казна учреждениесе Балигъ булмаганнар белән эшләү комиссиясе ТР Менделеевск районы буенча	2022-2024	Жирле бюджет	-	-	-

		эчке эшләр министрлығы бүлеге					
1.5	Физкультура-савыктыру һәм спорт эшен иң яхшы оештыруга гомуми белем бирү учреждениеләре арасында смотр-конкурслар үткөрү	«Мәгариф идарәсе» муниципаль казна учреждениесе «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» муниципаль казна учреждениесе	2022-2024	Жирле бюджет	25,0	25,0	25,0
2. Сәламәт яшәү рәвеше формалаштыру, социаль-тискәре күренешләрне профилактикалау							
2.1	Стационар һәм мәктәп яны лагерьларында физкультура-савыктыру һәм спорт чараларын үткөрү	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» муниципаль казна учреждениесе «Мәгариф идарәсе» муниципаль казна учреждениесе «МҮРХ» дәүләт автоном сәламәтлек	2022-2024	Жирле бюджет	30,0	30,0	30,0

		саклау учреждениесе					
2.2	Балигъ булмаганнар комиссиясендә хисапта торучы балигъ булмаганнарны мектеп коллективларының ижади эшчәнлегенә жәлеп итү, төрле мәдәни-массакуләм, спорт чараларына һәм секцияләренә жәлеп итү	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» муниципаль казна учреждениесе «Мәгариф идарәсе» муниципаль казна учреждениесе Балигъ булмаганнар белән эшләү комиссиясе «Мәдәният идарәсе» муниципаль казна учреждениесе	2022-2024	Жирле бюджет	17,0	17,0	17,0
2.3	Тәмәке тартуны, алкогольизмны, наркоманияне профилактикалауга юнәлдерелгән чаралар оештыру һәм уздыру	«МҮРХ» дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесе	2022-2024	Жирле бюджет	30,0	30,0	30,0

		«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» муниципаль казна учреждениесе «Мәгариф идарәсе» муниципаль казна учреждениесе					
3. Югары казанышлар спортын үстерү							
Ярышлар һәм конкурслар оештыруның һәм уздыруның нәтижәле системасын булдыру							
3.1	Ел саен смотр – конкурслар оештыру һәм уздыру: -Спортның Олимпия төрләре буенча иң яхшы тренер һәм спортчы - Олимпия төрләренә кермәгән спорт буенча иң яхшы тренер һәм спортчы -спорт уен төрләре буенча иң яхшы команда	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» муниципаль казна учреждениесе	2022-2024	Жирле бюджет	35,0	35,0	35,0
3.2	Әйдәп баручы спортчыларның, район жыелма һәм клуб командаларының	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» муниципаль	2022-2024	Жирле бюджет	110,0	110,0	110,0

	республика, бөтенроссия һәм халыкара ярышларда катнашуы	казна учреждениесе					
3.3	Югары квалификацияле спортчылар эзерләгәне өчен тренерларга, шулай ук спорт резервын эзерләүче муниципаль физкультура спорт оешмаларында эшләүче спортчыларга һәм спортчыларга ярышларда алынган нәтижэләр өчен түләү	Спорт мәктәпләре	2022-2024	ТР бюджеты	1300,0		
3.4	муниципаль физкультура спорт оешмаларында эшләүче яшь белгечләргә Татарстан Республикасының спорт резервын эзерләгәне өчен акчалата түләү	Спорт мәктәпләре	2022-2024	ТР бюджеты	35,0		
4. Яшьләргә граждан булу, рухи-әхлакый тәрбия бирү өчен шартлар тудыру							
4.1	Яшьләргә хәрби-патриотик, рухи-әхлакый, экологик тәрбия бирү өлкәсендә район конкурслары, проектлар һәм программалар оештыру	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» муниципаль казна учреждениесе «Мәгариф идарәсе» муниципаль	2022-2024	Жирле бюджет	8,0	8,0	8,0

		казна учреждениесе «Мәденият идарәсе» муниципаль казна учреждениесе Район хәрби комиссариаты					
4.2	Илебез тарихының истәлекле даталарына бәйлә чаралар оештыру һәм уздыру	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» муниципаль казна учреждениесе «Мәгариф идарәсе» муниципаль казна учреждениесе «Мәденият идарәсе» муниципаль казна учреждениесе	2022-2024	Жирле бюджет	20,0	20,0	20,0
4.3	Ел саен үткәрелә торган бәйрәмнәрдә (Сабантуй, физкультура көне, шәһәр көне) спорт чараларын	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» муниципаль	2022-2024	Жирле бюджет	110,0	110,0	110,0

	оештыру һәм уздыру	казна учреждениесе					
5. Материаль-техник базаны ныгыту							
5.1	Спорт юнәлешендәге учреждениеләр өчен спорт инвентарьлары сатып алу	ТР Яшьләр эшләре һәм спорт министрлыгы	2022-2024	ТР акчалары	213,88		
5.2	Спорт залларына капитал ремонт	Подрядчы оешмалар	2022-2024	Бюджеттан тыш акчалар			
	БАРЛЫГЫ:				2066,88	500,00	500,00